

Õiguskantsler

Helmen Kütt
Riigikogu sotsiaalkomisjoni esimees
sotsiaalkomisjon@riigikogu.ee

Teie nr

Meie 09.03.2017 nr 6-3/170300/1701082

Aadu Must
Riigikogu kultuurikomisjoni esimees
kultuurikomisjon@riigikogu.ee

Jevgeni Ossinovski
tervise- ja tööminister
info@sm.ee

Mailis Reps
haridus- ja teadusminister
hm@hm.ee

Tervishoiutöötaja lasteaias

Lugupeetud Riigikogu komisjonide esimehed ja ministrid

Õiguskantsleri ametkond analüüsis lapsevanema avalduse alusel lasteaias tervishoiutöötajat puudutavat regulatsiooni. Koolieelse lasteasutuse seadus näeb ette tervishoiutöötaja ametikoha lasteaias ning sätestab tervishoiutöötaja ülesanded. Seaduse alusel antud ministrite määruste järgi ei ole aga tervishoiutöötaja olemasolu lasteaias kohustuslik. Sotsiaalministeeriumist saadud selgituste kohaselt on see kaalutud valik ning tervishoiutöötaja olemasolu lasteaias ei ole vajalik, kuna laste arengut ning tervist jälgib perearst. Lasteaias personal tegeleb üldise tervise edendamise ja vajaduse korral esmaabi ning informeerib lapsevanemat lapse haigestumise korral.

Õiguskantsleril ei ole alust seada kahtluse alla oma ala asjatundjate poolt perearstisüsteemi kasuks tehtud valikut laste tervise edendamisel, haiguste ennetamisel ja ravimisel.¹ Juhin Teie tähelepanu vajadusele viia koolieelse lasteasutuse seadus ja selle alusel antud määrused omavahel kooskõlla. Samuti peaksid kooskõlas olema seadus ja kehtiv tervishoiusüsteem.

---

¹ Sotsiaalministri 05.02.2009 määrusega kinnitatud „[Esmatasandi tervishoiu arengukava aastateks 2009 – 2015](#)“ järgi on esmatasandi tervishoiu peamiseks ülesandeks olla iga inimese esmaseks kontaktpunktiks tervishoiusüsteemiga; perearsti ja pereõde teenus on seejuures üheks esmatasandi põhiteenuseks.

Lapsevanematele peab olema üheselt arusaadav, kes vastutab lapse tervise jälgimise eest lasteaias.

[Koolieelse lasteasutuse seaduse](#) (edaspidi KELS) § 20 järgi on lasteasutuse töötajad pedagoogid, tervishoiutöötaja ja lasteasutuse majandamist tagavad ning õpetajaid abistavad töötajad. Sama sätte järgi kinnitab lasteasutuse personali miinimumkoosseisu valdkonna eest vastutav minister määrusega. Haridus- ja teadusministri 26.09.2015 määrus „[Koolieelse lasteasutuse personali miinimumkoosseis](#)“ ei nõua lasteaia personali miinimumkoosseisus tervishoiutöötaja olemasolu.

KELS § 23 sätestab lasteasutuse tervishoiutöötajale konkreetsed ülesanded, mh ülesande jälgida laste tervist ning informeerida lapse tervisehäiretest vanemaid ja lapse arsti. Sellest, et seadusandja on teinud tervishoiutöötajale kohustuseks konkreetsete ülesannete täitmise laste tervise jälgimisel ja edendamisel, võib järeldada, et seadusandja pidas seaduse vastuvõtmisel tervishoiutöötaja ametikohta koolieelses lasteasutuses kohustuslikuks. Eeltoodud järeldust kinnitab KELS-i vastuvõtmise ajal seaduses sisaldunud § 23 lg 2, mis sätestas, et tervishoiutöötajaga sõlmib, peatab, muudab ja lõpetab töölepingu juhataja valla- või linnaarsti ettepanekul.

Kuni 01.10.2010 reguleeris koolieelse lasteasutuse tervisekaitsenõudeid täpsemalt sotsiaalministri 25.10.1999 määrusega kinnitatud „[Koolieelse lasteasutuse tervisekaitsese, tervise edendamise, päevakava koostamise ja toitlustamise nõuded](#)“. Ka nimetatud määrus nägi ette tervishoiutöötaja olemasolu koolieelses lasteasutuses ja reguleeris üksikasjalikult tema ülesandeid. 01.10.2010 jõustus sotsiaalministri määrus „[Tervisekaitsenõuded koolieelses lasteasutuses tervise edendamisele ja päevakavale](#)“ (edaspidi Tervisekaitsenõuete määrus), millega tunnistati 1999. a määruse tervisekaitsenõudeid puudutav osa kehtetuks. Uue Tervisekaitsenõuete määrusega pandi laste tervise edendamise ja kaitsega seotud ülesanded lasteaia personalile.² KELS-i sätteid tervishoiutöötaja osas ei ole aga tänaseni muudetud ning õiguskantsleri poole pöördunud lapsevanem küsis, miks ei ole lasteaias tervishoiutöötajat, kui see ametikoht on seadusega ette nähtud.

Sotsiaalministeeriumi selgituste kohaselt arutati (arutelul osalesid ka Haridus- ja Teadusministeeriumi, Eesti Õdede Liidu ja lasteaedade esindajad) Tervisekaitsenõuete määruse väljatöötamisel tervishoiutöötaja ülesandeid ning jõuti tõdemuseni, et tervisekontroll teeb ja lapse tervist jälgib lapse perearst, mistõttu ei ole vaja lasteaedades tervishoiutöötajat. Aruteludel tõdeti, et võrreldes ajaga, kui eelmine tervisekaitsenõudeid puudutav määrus kehtestati (1999. aastal), on tervishoiusüsteem märkimisväärselt muutunud, mistõttu enamikus lasteasutustest ei ole enam tervishoiutöötajaid. Nende asemel osutavad teenust perearstid - diagnoosimise, ravi ja tervisealase nõustamise ning lapse füüsilise ja vaimse tervise jälgimisega tegeleb perearst koos pereõega, laste arengu jälgimine on aga õpetajate töö. Ministeeriumi selgituste järgi peab lapse võimalike terviseprobleemide puhul lasteaia personal informeerima lapsevanemat, kes siis ise lapsega vajadusel perearsti vastuvõtule läheb. Esmaabi andmine kohapeal piirdub haavade

² Tervisekaitsenõuete määruse § 6 lg 1 järgi peavad lasteasutuse personalil olema teadmised tervise edendamisest ja oskused selle rakendamiseks lasteasutuses. Samuti peavad lasteasutuse pedagoogidel ja õpetajaid abistavatel töötajatel olema oskused anda lastele esmast abi (§ 6 lg 2). Tervisekaitsenõuete määruse § 13 annab ka juhtõõrid lasteasutuse personalile lapse haigestumise korral toimimiseks. Nimetatud sätte järgi ei lubata lasteasutuse last, kui lapse tervise seisund võib kahjustada lapse enda või teiste tervist (§ 13 lg 1); lasteasutuses lapse haigestumise või vigastuse korral kutsub pedagoog vajadusel kiirabi ja võtab ühendust lapse vanemaga (§ 13 lg 2); vanemate või kiirabi tulekuni võimaldatakse lapsel vajaduse korral lamada järelevalve all; vajadusel antakse haigestunud või vigastatud lapsele kiirabi kohale jõudmiseni esmast abi (§ 13 lg 3); nakkushaiguse kahtlusega laps tuleb võimaluse korral eraldada teistest lastest, kuid teda ei tohi paigutada üksinda eraldi ruumi (§ 13 lg 4).

puhastamise, plaastrite ja sidemete fikseerimisega ning sellega saab hakkama ka lasteaia personal.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Kristi Paron 6938411
Kristi.Paron@oiguskantsler.ee